

Keszeg Község Önkormányzatának

ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA ÉS TERVE

2009.

Tartalom

Tartalom.....	2
1. Bevezetés	3
2. Keszeg község általános helyzetképe	5
2.1. Természeti, gazdasági környezet jellemzői.....	5
2.2 Társadalmi környezet, a népesség alakulása	6
2.3. A hátrányos helyzetű csoportok jellemzői	7
2.3.1. A roma népesség helyzete	7
2.3.2. Szlovák nemzetiségűek	7
2.3.2. Csökkent munkaképességűek, fogyatékkal élők	7
2.3.3. Az idős korúak helyzete	8
2.4. Foglalkoztatási jellemzők.....	8
2.5. Intézményi infrastruktúra	9
2.5.1. Közoktatás	9
2.5.2. A közművelődés.....	9
2.5.3. Sport, egészséges életmód	10
2.6. A szociális védelmi rendszer jellemzői.....	10
2.7. Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások jellemzői.....	10
3. Az Esélyegyenlőségi Program célja	11
4. A program célkitűzéseiből adódó feladatok.....	11
5. Az Esélyegyenlőségi Programmal kapcsolatos egyéb intézkedések.....	13
5.1. A program érvényessége, hatálya	13
5.2. A program értékelése, felülvizsgálata.....	13
5.3. A program módosítása	13
5.4. A program nyilvánosságra hozatala.....	13
6. Legitimáció	14

1. Bevezetés

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 54. §. (1) bekezdése szerint minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit sem lehet önkényesen megfosztani. Az Alkotmány 70/A. §-a értelmében a Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

A Magyar Köztársaság az emberek fenti rendelkezések szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését törvényei által szigorúan büntetni rendeli, ugyanakkor a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel is segíti.

A Magyar Köztársaság tehát már az Alkotmányban deklarálta, hogy az esélyegyenlőséget a társadalom számára fontos értéknek tekinti. Segíti elérni azt a célt, hogy megkülönböztetés nélkül mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a jó minőségű szolgáltatások elérésére, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az egyenlő bánásmód elvének betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása is. Az Országgyűlés kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat.

Az Alkotmány vonatkozó rendelkezéseire, valamint a Magyar Köztársaság nemzetközi kötelezettségeire, továbbá az európai közösségi jog vívmányaira tekintettel az Országgyűlés megalkotta az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló, módosított 2003. évi CXXV. törvényt. Az országgyűlés, az Alkotmány rendelkezéseire igazodva, e törvényben is elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen és hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára.

A törvény célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítését.

A 2003. évi CXXV. törvény 63. §. (5) bekezdése értelmében a települési önkormányzat helyi esélyegyenlőségi programot fogadhat el, amelyben elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A helyi esélyegyenlőségi program tartalmazza a célok megvalósításának forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését is.

Fentiek figyelembe vételével Keszeg község Önkormányzata a társadalmi esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében megfogalmazta Esélyegyenlőségi Programját.

2. Keszeg község általános helyzetképe

2.1. Természeti, gazdasági környezet jellemzői

Keszeg nevének eredetéről biztosat nem tudunk. Az első említését 1294-ből ismerjük egy oklevélről, hol Keysyng néven szerepel. Az elnevezésről kétféle elképzelés él. Az egyik szerint a falu neve „Kőszeg” lehetett, amely a későbbiek folyamán, igazodás útján Keszegre változott. A másik elképzelés szerint Keszeg már a honfoglalás korában lakott település volt, „hadrendi szálláshely” lehetett. E szerint az elgondolás szerint a település neve honfoglalás kori „hadrendi név.”

Községként a XVIII. század elejétől ismerjük, miután a *Koháry István* országbíró birtokába jutott és elkezdődött a török utáni újratelepítése. 1720-ban már (3)-4 magyar és 14 tót ajkú családot írtak össze.

Több forrás arról tudósít, hogy már az ezt követő évtől a baráti Huszár család lett a község földesura. Mások szerint azonban csak az 1800-as évek elején került Keszeg a Huszár família birtokába.

A Huszár család kezéből 1926-ban vásárlás útján került tovább vitéz *Purgly Emil* nyugalmazott királyi földművelésügyi miniszter és fiai Purgly Lajos és János tulajdonába.

A Purgly család folytatta a Huszár família által megkezdett mintagazdálkodást egészen a második világháború viharáig.

Keszeg népességének kialakulásában döntő jelentőségű esemény volt a XVIII. század elején történt újratelepítés, amely a török hódoltságot követő időkben, 1716-ban kezdődött meg.

Koháry István országbíró által megkezdett újranépesítés során, a megye betelepítésének második hullámában, a gyengébb minőségű földekre érkező felvidéki tót (szlovák) lakosság közül Keszegre is érkeztek telepesek. A telepesek többsége evangélikus volt.

A római katolikus vallású keszegi földbirtokosok azonban ezt nem nézték jó szemmel: egyes források szerint az evangélikus templomot elvették, mások szerint lerombolták, és katolikus templomot építettek a helyébe. Ennek hatására többen elmenekültek, vagy a római katolikus hitre tértek át. Az utolsó anyakönyvi bejegyzés 1750-ből való, amely evangélikus esküvőről tudósít. Ezt követően a katolikus vallás vált uralkodóvá.

Településen önálló önkormányzat működik, kisebbségi önkormányzaton nem működik.

Településen mozgókönyvtár működik. Közoktatás (lásd 2.5.1.) ellátása Penc község közoktatási tagintézeteként működik.

2.2 Társadalmi környezet, a népesség alakulása

Keszeg település demográfiai mutatója 2005. évtől 2009. évig a következőképpen alakult:

Keszeg				
Év	Lakosság	0-17 éves	18-61 éves	62- éves
2005	684	109		
2006	676	101		
2007	680	108		
2008	693	110		
2009	692	113	422	157
Népesség változása:	8	4		
Népesség százalékos megoszlása:		16,33	60,98	22,69

A táblázatban szereplő adatokból kitűnik, hogy a település lakosságszáma az elmúlt évben lassú ütemben növekedett. A 2005-től 2009-ig terjedő időszakban a lakosságszám évről évre összesen 8 fővel nőtt.

A foglalkoztatást nézve a helyben dolgozók többsége vállalkozásokban, alkalmazotti körben, a szolgáltatásokban, valamint a kereskedelemben dolgozik. A településen lakók többsége azonban nem helyben, hanem elsősorban a kistérségen kívül, a szomszédos kistérségben, Vácon, és a fővárosban járnak dolgozni.

A népesség-nyilvántartás adatai alapján a község korösszetételére jellemző adatok a következők:

- az állandó népesség 16,33%-a a 0 - 17 éves korosztályhoz,
- az állandó népesség 60,98 %-a a 18 – 61 éves korosztályhoz,
- míg az állandó népesség 22,69 %-a a 62 éven felüli korosztályhoz tartozik.

A település népességének, és korösszetételének változása maga után vonja egyrészt a kötelezően ellátandó feladatok növekedését, másrészt pedig az intézményhálózat bővítését, átalakítását, mely nehéz feladat elé állítja az önkormányzatot.

Keszegen a római katolikus vallásúak vannak döntő többségben.

Keszeg	
Település lakásainak száma adott évben:	
2008.	280
2007.	277
2006.	275
2005.	274

Keszeg az önkormányzati bérlakások száma nulla. A lakhatási körülmények tekintetében a családi házas övezeti típus a meghatározó. 2005. év végén 274 lakás volt a településen, mely szám az elmúlt négy évben lassan növekedett. Jelenleg 280 lakás van Keszegen, melynek 42 %-a összkomfortos, 55 %-a komfortos, 2,5%-a fél komfortos míg 0,5 %-a komfort nélküli.

2.3. A hátrányos helyzetű csoportok jellemzői

2.3.1. A roma népesség helyzete

A legutóbbi népszámlálás adatai alapján Keszegen roma kisebbséghez tartozónak nem vallotta magát senki.

2.3.2. Szlovák nemzetiségűek

Településen szlovák nemzetiségűek élnek, a legutóbbi népszámlálás adatai alapján a lakónépesség 5,8% (41 fő) vallotta magát szlovák nemzetiségűnek. Szlovák kisebbségi önkormányzat a településen nem működik.

Településen ennek ellenére törekednek a nemzetiségi hagyományok megőrzésére, illetve védelmére, (hagyományörzés, anyanyelv ápolása).

2.3.2. Csökkent munkaképességűek, fogyatékkal élők

Településünkön a fogyatékkal élők többsége mozgásszervi fogyatékos, de élnek köztünk vakok és siketnémák is. A fogyatékoság hátterében több tényező bonyolult kölcsönhatása állhat, ilyenek lehetnek például a testi, pszichológiai, szociális, kulturális vagy örökletes tényezők.

A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű rokkantnyugdíj, járadék vagy segély. Ezen ellátások azonban számukra igen szűkös megélhetést biztosítanak.

A tartós egészségügyi problémával, valamint a fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak. Sajnálatos módon az önkormányzat nem tud a megváltozott

munkaképességű emberek számára munkalehetőséget biztosítani. Ez a probléma azonban a kistérségen belül is megoldásra vár.

2.3.3. Az idős korúak helyzete

Településünk lakosságának 22,69 %-a idős korú. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma. Ezen háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják. Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom, a helyi közösség nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított magatartástól.

Az idősek helyzetét nehezíti, hogy a család aktív tagjai távol vannak vagy a megélhetési gondok miatt több, mint nyolc órát dolgoznak, így kevés idő marad az idősek gondozására, a velük való együttlétre, törődésre.

Fentiek miatt egyre inkább nő a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény, ami jelentős kihívás elé állítja az önkormányzatot. A településen régóta biztosított a szociális étkeztetés, melynek során az időseknek házhoz szállítjuk az ételt. 2009. január 1-től az Alvinczi Péter Református Szeretetszolgálat munkatársai segítségével a házi segítségnyújtás, és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is megoldott a településen.

Keszegen az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az idősek támogatására. Minden év októberében hagyományosan megrendezésre kerül az idősek napja, melyre a Keszegen élő hatvanöt éven felüliek kapnak meghívást. E rendezvényen az iskolások köszöntik az időseket. Szintén minden évben nyugdíjas kiránduláson vesznek részt a település nyugdíjasai korhatárra tekintet nélkül. Idén a 19-dik kirándulásra került sor.

2.4. Foglalkoztatási jellemzők

A település kedvező körülményei (Vác, és a főváros közelsége) következtében a hivatalos munkanélküliek aránya az elmúlt időszakhoz képest csökkent. Míg Nógrád megyében a regisztrált munkanélküliek aránya az aktív népességen belül 13,32 %, addig Keszegen ez az arány 6,8 % volt az elmúlt időszakban.

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ Rétsági Kirendeltségének 2009. év július 20-i adatai alapján a regisztrált munkanélküliek száma 30 fő. A munkaügyi központ számos eszközzel igyekszik az elhelyezkedést támogatni pl., képzések szervezése, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás stb.).

Az önkormányzat együttműködik az ÉMRMK rétsági kirendeltségével és közhasznú, valamint közcélú foglalkoztatást szervez a regisztrált munkanélküliek számára.

Fentiek ellenére megállapítható, hogy a foglalkoztatáspolitikai szempontjából hátrányos helyzetű csoportok, a megváltozott munkaképességűek egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, s ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét.

Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek, mert a nyilvántartásból kiszoruló csoportok a munkaerőpiacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, így aktív támogatásban a munkanélkülieken belül arányuknál kisebb százalékban vesznek részt.

2.5. Intézményi infrastruktúra

2.5.1. Közoktatás

Keszeg község Önkormányzata közoktatási feladatait intézményi társulás útján a szomszédos Penc településsel közösen látja el. Az alsó tagozatos 1-4 osztályos iskola, penci Penc-Keszeg Általános Iskola tagintézménye. A napközi otthonos óvodai ellátást szintén társulásban van Penc községgel. Az intézmény neve: Szivárvány Óvoda Keszegi Tagintézménye. A települések közti távolság 4 km (Keszeg- Penc).

A Rétság Kistérség Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal való együttműködésnek köszönhetően az iskolában és az óvodában a gyógy-testnevelés valamint a logopédiai feladatellátás is megoldott.

2.5.2. A közművelődés

Keszegen működik a mozgókönyvtár, mely hivatott a közművelődési feladatok ellátására. Az önkormányzat a 67/2006. (XI.06.) számú határozatával döntött arról, hogy a Rétság Kistérség Többcélú Társulással együttműködve a településen mozgókönyvtárat fog működtetni.

Valószínűleg a település területi elhelyezkedéséből is adódik az, hogy Keszegen kialakult sajátos kulturális arculata. A mozgókönyvtár mellett, az egyház és a civil szervezetek is részt vállalnak a közművelődési feladatok ellátásában. Így elsősorban ezen intézményekhez kötődő kulturális rendezvények alakultak ki, amelyek immár hagyománnyá váltak a településen.

Az említett intézmények sokszor nyújtanak segítséget a települési szintű események, rendezvények (falunap, szüreti bál) megszervezésében, valamint állami és helyi ünnepeink méltó megünneplésében.

2.5.3. Sport, egészséges életmód

Keszegen nagy hagyománya van a sportnak, elsősorban a labdarúgás, és a vadászat területén.

A településen a sportélettel aktívan, a következő civil szervezetek foglalkoznak:

Sportegyesület Keszeg

Civilszervezetek: Polgárőrszervezet, Mentsük meg Keszeget Baráti Társaság Egyesület, Keszeg faluért Egyesület.

Az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten megpróbálja támogatni ezen egyesületek, civil szervezetek működését, programjait, de sajnos a szűkös anyagi források ezt nem mindig teszik lehetővé.

2.6. A szociális védelmi rendszer jellemzői

Az önkormányzat biztosítja a jogszabályokban meghatározott, különböző típusú segélyeket, a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat. Ilyenek többek között az eseti szociális segély, aktív korúak ellátása, lakásfenntartási támogatás (normatív és helyi), ápolási díj, temetési segély és kölcsön, méltányossági közgyógyellátás, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, étkezési térítési díj kedvezmény.

Ezen támogatásokat a polgármesteri hivatalban lehet kérelmezni, az ellátások igénybevételehez szükséges nyomtatványok a helyi gondozónőtől is beszerezhetők. A hivatal szociális ügyintézője fokozatosan figyelemmel kíséri a rászorulókat, segítséget nyújtanak az azt igénylőknek.

A helyi gyermekvédelmi és családgondozó rendszer ennél szélesebb körben működik. A feladat ellátását a Nagyorosziban működő Nyugat-Nógrád Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat szakemberei látják el.

2.7. Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások jellemzői

Életminőségünk fejlesztésének alapja az egészség megőrzése, ezért az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogat minden ezt célzó kezdeményezést.

Keszegen egy háziiorvosi, egy védőnői körzet működik. A háziiorvosi ellátás a szomszédos Penc községgel közösen ellátott, egy háziiorvosi körben, helybeni rendeléssel. A védőnői szolgálat közös Alsópetény és Nézsa községgel. A fogorvosi ellátás Nógrádsáp székhelyű fogorvossal ellátott. A gyermekorvosi ellátás havi egy alkalommal helyben érhető el. Az egészségügyi szakellátás pedig Vác városban érhető el.

Az érsekivádkerti Kolping Támogató Szolgálat a fogyatékosok támogató szolgálatát működteti a rétsági kistérség összes településén, köztük Keszegen is.

A Nyugat-Nógrád Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat a gyermekjóléti és családsegítő feladatokat látja el a rétsági kistérség 20 településén, köztük Keszegen is. Egyrészt segíti, kiegészíti a nevelési-oktatási intézmények munkáját, másrészt támogatja a családokat a különböző problémák megoldásában.

3. Az Esélyegyenlőségi Program célja

A település jellemzőit, valamint a 2003. évi CXXV. törvény előírásait figyelembe véve, az önkormányzati Esélyegyenlőségi Program célja a helyi viszonyokhoz igazodó, a hátrányos helyzetben élő keszegi polgárokat segítő, támogató feladatok rendszerezése, ütemezése, az eddig jól bevált, hagyományos tevékenységek megőrzésével és megtartásával.

Ezen belül rendkívül fontos:

- az összetartó, szolidáris, a hátrányos megkülönböztetéstől mentes helyi társadalom erősítése,
- az összehangolt együttműködés a foglalkoztatási, közoktatási, közművelődési, szociális igazgatási, egészségügyi, területfejlesztési komplex tevékenységrendszerben a szubszidiaritás elvének figyelembevételével,
- az egyenlő bánásmód biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- a mindenkori jogszabályoknak megfelelő pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz, valamint a különböző közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.

4. A program célkitűzéseiből adódó feladatok

a.) **A feladat megnevezése:** *A hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci helyzetének javítása*

A feladat leírása:

- az önkormányzat folyamatosan együttműködik az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ Rétsági Kirendeltségével a közhasznú és közcélú foglalkoztatás szervezésében

Határidő: 2009. januárjától folyamatosan

b.) A feladat megnevezése: *A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése*

A feladat leírása:

- az önkormányzati közintézmények (iskola, művelődési otthon, sportöltöző) akadálymentesítésének elindítása a jogszabályok és a helyi lehetőségek figyelembevételével, az intézményvezetők bevonásával, saját és pályázati források felhasználásával

Határidő: 2012. december 31.

c.) A feladat megnevezése: *Az esélyegyenlőség szemléletét megteremtő és javító programok megvalósításának támogatása*

A feladat leírása:

- a település polgárai számára ismertető anyagok, tájékoztatók kiadása, megjelentetése a helyi újságban, az önkormányzat honlapján, az intézmények hirdetőtábláin
- olyan programok, rendezvények támogatása, amelyek előmozdítják az Esélyegyenlőségi Program célcsoportjainak társadalmi integrációját
- tájékoztatás az esetleges jogsértésekkel szembeni fellépés lehetőségeiről

Határidő: 2009. októbertől folyamatosan

d.) A feladat megnevezése: *Esélyegyenlőség biztosítása a közoktatásban*

A feladat leírása:

- az önkormányzat kiemelt feladatként kezeli a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók diszkriminációmentes, szegregációmentes nevelésének és oktatásának megvalósítását

Közoktatási esélyegyenlőségi program intézkedési tervének teljesítése.

Határidő: 2009. októberétől folyamatosan

e.) A feladat megnevezése: *A hátrányos helyzetű csoportok információhoz való hozzájutásának elősegítése*

A feladat leírása:

- az önkormányzat megpróbálja megteremteni az elektronikus ügyintézés lehetőségét,
- a település lakosait érintő információkat az önkormányzat honlapján megjelenteti, az internettel nem rendelkező polgárokat pedig az önkormányzat újságján keresztül tájékoztatja

Határidő: 2009. októberétől folyamatosan

5. Az Esélyegyenlőségi Programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

5.1. A program érvényessége, hatálya

Jelen Esélyegyenlőségi Program visszavonásig érvényes.

A program személyi és területi hatálya kiterjed az önkormányzat képviselő-testületére, a polgármesteri hivatalra, az önkormányzat által működtetett intézményekre, valamint a településen működő civil szervezetekre.

5.2. A program értékelése, felülvizsgálata

A programban megfogalmazott célok és feladatok teljesítését a képviselő-testület két évente felülvizsgálja. A program teljes – minden fejezetére kiterjedő – értékelését a képviselőtestület 2011. december 31-ig végzi el.

5.3. A program módosítása

A jogszabályi változások, illetve indokolt változtatás esetén a program módosítására javaslatot tehet:

- a képviselő-testület bármely tagja,
- Keszeg község polgármestere és/vagy jegyzője,
- a képviselő-testület bizottságai,
- az intézmények alkalmazotti közösségei az intézményvezetők útján,
- a civil szervezetek a képviselőik útján.

A program módosítását a polgármesterhez írásban beterjesztett javaslattal lehet kérni.

Az Esélyegyenlőségi Programot, illetve annak módosítását a képviselő-testület határozatban fogadja el. A programról, illetve a program módosításáról az intézményeket és a lakosságot a képviselő-testület által megbízott személy tájékoztatja.

5.4. A program nyilvánosságra hozatala

Keszeg község Esélyegyenlőségi Programja nyilvános. A község honlapján megtekinthető.

Az esélyegyenlőségi program papíralapú formátumban hozzáférhető a polgármesteri hivatalban.

6. Legitimáció

Keszeg község Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programját és tervét a szakmai és társadalmi egyeztetések biztosítását követően a Keszeg Község Önkormányzat Képviselő-testülete megvitatta és a/2009. (.....) számú határozatban elfogadta.

Keszeg, 2009. hó nap

.....
Polgármester / jegyző